

A ROXY MUSIC-ÉLETMŰ.

“IDŐTLEN.

HA MÁR SIKERÜLT INTERJÚT KÉSZÍTENÜNK BRYAN FERRYVEL, AKKOR ITT AZ IDEJE A POPZENE EGYIK LEGNAGYOBB HATÁSÚ ZENEKARÁNAK, FERRY ROXY MUSIC NEVŰ EGYÜTTESÉNEK A MAGYARORSZÁGON ALIG TÁRGYALT ÉLETMŰVÉT IS ÁTTEKINTENI. DÖMÖTÖR ENDRE.

Mindig izgalmas elképzelni, hogy milyen hatása lehetett egy lemeznek a megjelenésekor, amennyire csak lehet, behelyezkedni az elképzelt korabeli körülményekbe és olyan füllel hallani a zenét, mint amikor az adott évben először feltette a tüt a befutóbarázdára egy akkori zenerajongó. 1972-ben, a Roxy Music indulásakor a progresszív rock uralkodott, de a leginkább előremutató lemezeket véletlenül sem a Yes és társai készítették. Az újdonság a glam rock volt, a T. Rex és David Bowie az előző évben fejlesztették ki a stílust, ami '72-ben törte át a mainstream falát, de úgy, hogy közben a *Ziggy Stardust* frissességével minden korabeli zenét felülírt.

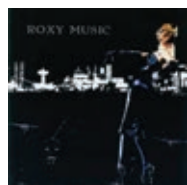
Roxy Music

{1972}

Csakhogy a Bowie-lemezzel egynapon [1972. június 16-án] megjelent egy másik

LP, ami dekadenciát, disszonanciát, impresszionizmust, bizarrságot kevert még a Ziggynél is szokatlanabban – szabad szellemű, tiszta artrock volt, elitizmus helyett játékosan. Kerekete kitágító (főleg a B-oldal), úttörő lemez, ami megjelenésekor tényleg nem hasonlíthatott semmire, abból az évből csak a németek (Neu!, Can, Faust) csináltak ennnyire semmiből jött jövőzenét, de ők sem a pop határain belül. A Roxy Music ráadásul a múlt zenei stílusait figurázta ki, cicomázta fel és fejlesztette tovább debütjével, és ez épp csak a bimbózás

időszaka volt karrierjében. Ferryék két hónapra a bemutatkozó nagylemez után adták ki első kislemezüket, a brit listán negyedik helyig jutott *Virginia Plain* pedig bizonyította, hogy slágerességben is az élmezőnyhöz tartoznak. A dal ráadásul szintén volt annyira friss a sokrét (eg)ű megszólalással, hogy még bő harminc évvel később is karriert tudott rá építeni a TV On The Radio. Szóval, ha fejben sikerül visszautazni 1972-be és ott tizen-huszonéves zenefant alakítani, akkor ennél menőbb lemezt nemigen hallgathatunk.

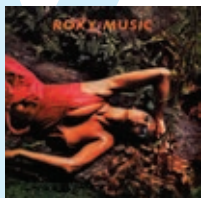
For Your Pleasure

{1973}

A címnélküli Roxy-debüt azonban tényleg nem az életmű csúcsa.

Szolid egyenetlenségei mellett még nem jut rajta elég szerep a két nagy zenei agy közül a társasághoz kicsit később, afféle hangzásemberként szintetizátorokon és egyéb hangkeltőkön csatlakozott Brian Enónak. Aki ezen a második albumon már hatásában is egyrangú, sőt talán hangosabb társa a fő szerzőnek, Bryan Ferrynek, akivel a glam színpompás, exhibicionista attitűdjét is vállalva vitték. Eno a debütön leopárd-, Ferry tigrismintás felsőben feszít, a második lemez belső borítóján viszont már Eno tolldíszes ruhája a legextrémebb [más kérdés, hogy neki ennyi játék elég is volt, hamarosan kivált a zenekarból és miközben tisztán vitte tovább korai szólólemezeit az egyre hátrorzongatóbb artrock-megszólalást, a roksztárságból és a külsőségekből ez alatt a bő egy év alatt elege is lett – az ő szólómunkásságáról a 2016. májusi RECO43-ban írtunk].

A *For Your Pleasure* a múlttal leszámoló, a jelenbe feltartóztathatatlannal megérkező és a jövő felmutató zenekar lemeze. A slágerek (*Do The Strand, Editions Of You*) és még néhány, fél lábbal a glamben trappoló dal a rétegzett hangszerelésével Bowie-nak is példát mutatott, de a lemez szokatlanabb szerzeményei, az egyértelműen Can-ihlette, kilencperces *The Bogus Man*, az elszállt címadó szám és a hátborzongatóan megkomponált és szép *In Every Dream Home A Heartache* a rockzene hagyományos struktúráit tágították látványosan.

Stranded

(1973)

Eno tehát már a harmadik lemez felvétele előtt távozott, de hatása itt még

bőven tetten érhető. A billentyűs-énekes Ferry mellett így nézett ki a megmaradt kemény mag: Phil Manzanera, aki gitárját sokszor a korabeli rockhősöknél is kíméletlenebbül nyújtta, Paul Thompson, aki a német motorik-grúvtól a későbbi diszkóklütetésig bármit profin hozott és Andy Mackay oboás-szaxofonos, aki meg a nem túl divatos hangszereket emelte be a hangképbe a lehető legtermészetesebben. A basszusgitáros minden eddigi lemezen más volt, így ezen a harmadik albumon is, de az ekkor csatlakozott John Gustafson és az Eno helyére érkezett Eddie Jobson billentyűs-hegedűs a következő három LP-re stabilizálták a szextett felállítását. Szóval a *Stranded* a márciusban kijött második lemez után még ugyanaz év őszén elkészült, és nem is vártak sokat a kiadásával. Mintha Ferry bizonyítani szeretne volna, hogy a közben szintén ekkor szólódebütáló Eno kiválása nem jelentett veszteséget. És valóban nem, Eno szerint ez a zenekar legjobb munkája. A dalok némileg egyszerűsödtek, a Roxy szélső pontjai közeledtek egymáshoz, a Music kiegyenlítettette lett, a klasszicizáltabb megszólaláshoz pedig az öltöny társult, mint innentől meghatározó viselet, de a struktúrák még kellően megbabonázók, váratlanok, Ferry pedig nagyot lépett előre énekesként (Antony is sokat tanult tőle). A *Psalm*, az *A Song For Europe* és a *Mother Of Pearl* a zenekar legjobbjai közé tartozik, de persze általában az egész lemez is.

Country Life

(1974)

Az LP, ahol a Roxy Music végképp Roxy Music lett. Ez persze nem azt jelenti, hogy

jobb, mint az előzőek, sőt. Az első három a csúcislemez, ezen és innentől inkább a magabiztosan uralt saját megszólalás miatt lehet efféle beérkezésről beszélni. Ilyen értelemben persze ez is tökéletes dalgyűjtemény. Hanglemezeiben, témájában, tempójában a zenekar leg-egységesebbje. Ezzel együtt mégis változatos rockalbum, amelyen Ferry végképp a magabiztos Casanova szerepébe lépett. És persze épp itt az ideje a borítókról is ejteni egy-két szót: Ferry tudatosan a csajait vagy a „lehetett volna” csajait tette címlapokra, amivel egységes borítósort kreált – ezen például a Can-gitáros lánya az egyik modell.

Siren

(1975)

Ezen pedig mintha Kylie Minogue lenne a címlapon, de persze nem, Jerry

Hall az, a frontember akkori nője, Mick Jagger későbbi neje. A Roxy eddigi legegyszerűbb, legegyszerűbb vonalú kiadványa ez, a sikerdalokon hallatszik, hogy beindult a diszkókor (a *Love Is The Drug* a zenekar legtökéletesebb slágere), a szerzemények spektruma ismét változatosabb, viszont az érzés, hogy ezeket a felvételeket hallottuk már kicsit eredetiben is, egyre erősebb a lemez végére. Ám ha azt nézzük, hogy bő három év alatt öt ngyjre kiváló nagylemezt összehoztak, akkor egy szavunk sem lehet. Ferry is úgy érezte, hogy beteljesült az együttes hivatása és bár az Egyesült Államokban épp ekkor kezdtek befutni, a lemez turnéja után véget vetett a Roxynak, hogy szólókarrierjére koncentráljon. (A *Viva!* című 1976-os, de három év anyagából összeállított koncertlemez dokumentálja, hogy élőben is erős volt a zenekar – a korong ettől még nem kiemelkedő, az 1977-es *Greatest Hits* viszont az egyik legjobb best of, főleg, hogy a *Virginia Plain* mellett rajta van a másik csak kislemezes dal, a szintén briliáns, még enős, 1973-as *Pyjamarama*.)

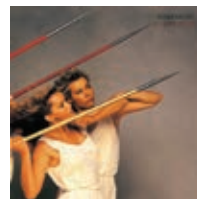
Manifesto

(1979)

Ferry szólózása azonban nem hozta a várt sikert, így viszonylag hamar

visszatért a Roxy Music, a pop-történet egyik első fontos zenekari comeback-je volt ez. Még akkor is, ha maga a lemez már nem annyira számít kimagaslónak. Leginkább a negyedik-ötödik Roxy LP-k minőségű párslata, erős new wave-hatásokkal – Ferryék a Talking Heads-től

az Ultravox!-on és a Simple Minds-on át a teljes new romantic iskoláig (Japan, Duran Duran, Adam And The Ants, Spandau Ballet, ABC) rengeteg korabeli előadóra hatottak, de a visszatéréssel azt is bizonyították, hogy a fiatalokkal is tartják a lépést.

Flesh + Blood

(1980)

A zenekart ekkoriban jelentő Ferry-Manzanera-Mackay-Thompson négyesből

azonban erre az albumra a dobos már kiesett, és a trió még több sessionzenésszel vette körül magát – a címadó dalban például már csak Ferry szerepel az alapítók közül. Amúgy is, olyan mintha ez az ő sajátutas kiadványa lenne, a szólólemezre jellemző feldolgozások is nagyon furán türemkedtek be először egy Roxy LP-re (Byrds újromantikban?). Három-négy, még az előzőnél is new wave-esebb dal megmenti a korongot a teljes kudarcától, de nem érdemtelenül ez a legkevesebb értékelte albumuk.

Avalon

(1982)

A hanyatlás folyamatát azonban a pop-történet egyik legjobb zenekara vissza

tudta fordítani és Ferryék az egyik legjobb búcsúlemezt is képesek voltak összehozni. Ezután ugyanis nagyon bölcsen feloszlott az amúgy is eléggé csonka zenekar. Az *Avalon* azonban újra egységes a trió és a megszólalás is. A leginkább a Japan-féle melankolikus, pasztelles new romantic-kal rokon a zene, annál némileg szofisztikáltabb, AOR-osabb, de végig kifogástalan dalokkal teli az LP.

A zenekar a turnét követően még egy fura koncert EP-t adott ki (*The High Road*, 1983), rajta Ferry-szólódal, eseten Neil Young-feldolgozás és a John Lennon előtt tisztelgő kislemezes *Jealous Guy*-átdolgozás élő változata, de az életművet ezután már csak a szórványos változások és élő felvételes kiadványok gyarapították, főleg miután 2001-ben újra koncertezni kezdtek. Néhány pillanatra felmerült, hogy lesz új lemez is, netán Brian Eno is visszatér, de ezen a perfekt életművön alighanem csak sebet ejtett volna bármilyen ilyen irányú kísérlet. Az alkalmi turnézásoknak aztán 2011-ben vetett véget Ferry, aki azóta az előző oldalakon tárgyalt szólókarrierjére koncentrál.

